

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 392502
Datum vergadering: 20 december 2022
Datum voorstel: 15 november 2022
Nummer: A
Onderwerp: Leefbaarheidsfonds

Voorgesteld raadsbesluit

De raad voor te stellen:

1. De "Verordening Subsidie Leefbaarheidsfonds 2023" als nadere verordening onder de ASV Dinkelland 2018 vast te stellen
2. De verordening Stimuleringsfonds sociaal domein 2018 per 1 januari 2023 in te trekken

Samenvatting van het voorstel

De gemeente kent grote uitdagingen als het gaat om de gezondheid en welzijn van haar inwoners. Zij hecht daarom veel waarde aan inwoners die op dit gebied (meer) initiatief willen nemen, (vrijwillige) inzet tonen en creativiteit laten zien. Om dit te stimuleren is in 2016 de 'Verordening Stimuleringsfonds sociaal domein' open gesteld, die in 2018 is hernieuwd. In 2021 heeft een evaluatie van het stimuleringsfonds plaatsgevonden. Op basis van deze evaluatie is de behoefte ontstaan om een hernieuwde versie van het fonds te ontwikkelen.

Het nieuwe fonds en bijbehorende verordening biedt ruimte aan brede maatschappelijke initiatieven om de leefbaarheid in al onze dorpen en kernen te bevorderen. Het neemt waar mogelijk, zeker bij kleinere initiatieven, barrières weg en biedt ruimte voor omvangrijke initiatieven om met een bijdrage de leefbaarheid te vergroten. Daarom is het nieuwe fonds ook omgedoopt tot Leefbaarheidsfonds.

Aanleiding voor het voorstel

Aanleiding om te komen tot het Leefbaarheidsfonds is de evaluatie van het stimuleringsfonds ("Verordening Stimuleringsfonds 2018") in 2021. Uit de evaluatie blijkt dat het stimuleringsfonds een substantiële bijdrage levert aan het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving. Ook blijkt dat het fonds verbeterd kan worden. Dit heeft geleid tot aanbevelingen voor het vernieuwen van het fonds.

Tevens is in de afgelopen periode geëxperimenteerd met de zogeheten 'sociale hypotheek'. Ook naar de werking van deze hypotheek is gekeken. Dit gaf mede aanleiding om bij het vernieuwen van het fonds de sociale hypotheek te integreren.

Een derde aanleiding is dat het ontwikkelen van het leefbaarheidsfonds expliciet is opgenomen in het coalitie/collegeakkoord van onze gemeente. Er ligt dus ook een politieke en bestuurlijke opdracht om hiermee verder te gaan.

Beoogd resultaat van het voorstel

In het programma 'Iedereen gezond' is het doel dat onze inwoners in 2026 minimaal even gezond en gelukkig zijn (fysiek, mentaal, sociaal en economisch). Dit willen wij onder andere doen door pro-actiever en zo vroeg mogelijk met onze partners en inwoners (preventief) te werken aan gezondheid. Het leefbaarheidsfonds draagt hieraan bij door initiatiefnemers de juiste (financiële) ondersteuning te bieden om met elkaar te werken aan een positieve gezondheid. Zowel op sociaal, mentaal, financieel als op fysiek gebied.

Waarbij aanvragen altijd intergraal zullen worden afgewogen, wat betekent dat we dus voor financiering ook breder kijken dan alleen het leefbaarheidsfonds. Daarbij kijken we ook naar andere gemeentelijke fondsen, maar bijvoorbeeld ook naar externe fondsen.

Argumentatie Evaluatie

In 2021 is het stimuleringsfonds geëvalueerd. Er zijn verscheidene gesprekken gevoerd met inwoners die een subsidie hebben aangevraagd en/of ontvangen. Er is kwantitatief gekeken naar het gebruik van het fonds en in kwalitatieve zin naar de waardering van het fonds en de waarde die het fonds heeft voor het bevorderen van de gezondheid.

Kort samengevat zien wij dat het fonds goed is gebruikt. Voor Dinkelland zijn er 50 initiatieven gefinancierd voor een totaal bedrag van 91.541 euro. Waarbij we willen opmerken dat er ook een aantal initiatieven vertraging heeft opgelopen als gevolg van COVID-19. De verwachting is dat het aantal aanvragen binnen het Leefbaarheidsfonds zal toenemen wanneer deze COVID-19 situatie verandert en het fonds meer bekendheid geniet.

Maar niet alleen kwantitatief is er veel gebruik gemaakt van het fonds. Ook zien we dat de initiatieven die zijn uitgevoerd een toegevoegde waarde hebben gehad op bevorderen van de positieve gezondheid. Van sociale activiteiten tot activiteiten gericht op beweging.

Maar ook is het fonds gewaardeerd door de initiatiefnemers. Het feit dat er een fonds zoals het stimuleringsfonds is, wordt door initiatiefnemers als grote waarde gezien. Ook de betrokkenheid van de gemeente bij het fonds en bij de initiatieven is als waardevol ervaren.

Uit de evaluatie kwam wel naar voren dat initiatiefnemers soms beperkt werden in hun aanvraag. Zo konden grotere aanvragen die ook een fysiek karakter hadden niet worden gefinancierd uit het fonds. In de nieuwe opzet is hier rekening mee gehouden door ook de sociale hypotheek te betrekken bij de opzet en te verwerken als mogelijke bron van financiering binnen het leefbaarheidsfonds.

Uit de evaluatie blijkt dat de meerwaarde van een fonds ten gunste van initiatieven uit de samenleving breed wordt erkend. Tevens is in het collegeakkoord/ coalitieakkoord ook politiek/ bestuurlijk de opdracht gegeven om te komen tot een leefbaarheidsfonds. Dat maakt dat zowel vanuit de samenleving als bestuurlijk en politiek erkenning is voor het belang van het fonds.

Aanbevelingen en argumenten

Uit de evaluatie komt ook een aantal aanbevelingen. Deze bevindingen en aanbevelingen, zoals onderstaand is benoemd, zijn meegenomen in de hernieuwde versie van het fonds en bijbehorende verordening.

1. Sluit meer aan bij de behoefte vanuit de samenleving en het bestuur.

Uit de evaluatie kwam onder andere naar voren dat het stellen van gelijke eisen aan zowel kleine en grote initiatieven drempelverhogend werken voor kleine inwonersinitiatieven. Daarnaast blijken grotere initiatieven waarbij ook ruimtelijke en fysieke aspecten (stenen) een rol spelen behoefte te hebben aan meer mogelijkheden waaronder het kunnen toekennen van een meerjarige aanjaagsubsidie.

Tevens is in het leefbaarheidsfonds, nog meer dan voorheen, ingezet op het voeren van gesprekken met initiatiefnemers. De aanvraag draait niet om een “vinklijstje” maar om een goed gesprek waarin duidelijk wordt wat de verwachtingen over en weer zijn. De buurtmannen en buurtvrouwen spelen hierin ook een belangrijke rol.

Het in te stellen Leefbaarheidsfonds en “Verordening Subsidie Leefbaarheidsfonds 2023” is hierop aangepast. Op deze manier sluit het nieuwe leefbaarheidsfonds meer aan bij de behoefte van de inwonersinitiatieven uit de samenleving: meer flexibiliteit, meer mogelijkheden en meer contact.

2. Voldoende professionele ondersteuning.

Uit de evaluatie blijkt dat de samenleving veel kracht en energie bezit om te komen tot initiatieven. Echter worstelen meerdere initiatieven met de continuering en borging van hun initiatieven. Aanjagen lukt, met veel passie en energie. Volhouden, zelfvoorzienend worden, continueren en borgen is een stuk lastiger. Hierin wordt professionele ondersteuning, met name in hoe een initiatief zelfvoorzienend kan worden en hoe het initiatief een maximale toegevoegde waarde kan genereren, gemist.

In de nieuwe opzet van het leefbaarheidsfonds is hierop ingespeeld:

- De ambtelijke capaciteit te verhogen van 4 uur naar 6 uur per week per gemeente voor de duur van twee jaar.
- Inhuur van externe professionele ondersteuning mogelijk maken door een deel van de beschikbare middelen uit het fonds hiervoor in te zetten.
- Bij met name de (financieel) grotere initiatieven vroegtijdig in gesprek te gaan over een businesscase.

3. Bekendheid van het fonds vergroten

De bekendheid van het fonds kan beter. Nog te veel inwoners kennen het fonds niet of onvoldoende om tot een aanvraag te komen. Uit de evaluatie van het Stimuleringsfonds blijkt dat het ontbreekt aan focus door een gebrek aan beschikbare capaciteit om dit fonds onder de aandacht te brengen. Ten aanzien van de promotie en marketing is het advies te kiezen voor de inhuur van een externe partij. De huidige marketingstandaard vraagt om specialisten. We verwachten met de inhuur van specialisten te komen tot de juiste marketingstrategie om het leefbaarheidsfonds breed onder de aandacht te brengen. Het doel is dat de inwoner het fonds goed weet te vinden. Daarnaast biedt de inhuur flexibiliteit en de mogelijkheid op- en af te schalen wanneer dat gevraagd wordt.

4. Meer mogelijkheden voor omvangrijkere initiatieven

In het stimuleringsfonds waren aanvragen waarbij ook sprake was van een ruimtelijke component (denk aan stenen) afgewezen. Dat viel niet onder de reikwijdte van het fonds. Terwijl initiatieven wel degelijk bijdroegen aan de positieve gezondheid. Er werd al enige tijd nagedacht en (beperkt) geëxperimenteerd met het concept van de sociale hypotheek. Om initiatiefnemers die ook een ruimtelijke component in hun aanvraag hebben in de toekomst te kunnen helpen, is het concept van de sociale hypotheek integraal onderdeel geworden van het leefbaarheidsfonds (in categorie 4).

5. De aanbevelingen zijn vertaald in de Verordening Leefbaarheidsfonds 2023

Bovengenoemde aanbevelingen zijn verwerkt in de verordening Leefbaarheidsfonds 2023. De juridische basis van het stimuleringsfonds was vastgelegd in de Verordening Stimuleringsfonds 2018. Gezien het belang is ook voor het leefbaarheidsfonds een vergelijkbare juridische basis gelegd. De bijgevoegde Verordening Leefbaarheidsfonds 2023 levert de juridische kaders die noodzakelijk is om tot uitvoering over te kunnen gaan.

Participatie samenleving

Met initiatiefnemers die gebruik hebben gemaakt van het huidige stimuleringsfonds is een uitvoerige evaluatie gehouden. Daarbij zijn de ervaringen opgehaald en ook zijn ideeën besproken over de opzet van het huidige leefbaarheidsfonds.

Tevens is de opzet van het leefbaarheidsfonds besproken met de adviesraad Sociaal Domein.

Externe communicatie

Er is voor het leefbaarheidsfonds een uitgebreide marketing- en communicatiestrategie opgesteld. Daarbij is het belangrijkste doel de bekendheid en het gebruik van het nieuwe leefbaarheidsfonds te stimuleren. Daarbij moet gedacht worden aan digitale communicatie (Website, social media etc.) maar ook aandacht in de pers en tijdens activiteiten die worden georganiseerd door initiatiefnemers. Denk bijvoorbeeld aan "mede mogelijk gemaakt door het Leefbaarheidsfonds".

Financiële paragraaf

Er is met ingang van het jaar 2023 tot eind 2026 in de begroting 2023 een incidenteel budget van € 500.000 beschikbaar gesteld voor het leefbaarheidsfonds. Het college legt via de (producten uit de) P&C-cyclus verantwoording af over bestedingen, het verloop en de stand van zaken van het leefbaarheidsfonds. Ook eventuele aanvullingen op het leefbaarheidsfonds neemt het college mee in het reguliere proces van de P&C-cyclus.

De reguliere capaciteit (4 uur per week) wordt bekostigd uit de reguliere begroting programma sociaal domein. De extra ambtelijke capaciteit en de marketing kosten worden gefinancierd uit het werkbudget 'positieve gezondheid'. De verwachting is dat aanvragen in categorie 4, vanwege de complexiteit, in verhouding de meeste ambtelijke inzet gaat vragen. Op basis van werkelijk gemaakte uren over deze twee jaar kan een inschatting worden gemaakt of de additionele uren reëel zijn en daarna ook structureel gemaakt kan worden.

Uitvoering

Na vaststelling van de verordening zal het leefbaarheidsfonds per 1 januari operationeel zijn en uitgevoerd worden.

Evaluatie

Het fonds wordt na een looptijd van 2 jaar geëvalueerd waarbij gekeken wordt naar resultaten (bereik,

aantal, impact) en naar benodigde capaciteit (volstaat de ambtelijke capaciteit of is eventueel uitbreiding nodig als gevolg van een grote toename van aanvragen).

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

De uitvoering van het Leefbaarheidsfonds gebeurt voor Dinkelland en Tubbergen op een identieke wijze. De verordening is voor beide gemeenten dan ook gelijkloidend.

Burgemeester en wethouders van Dinkelland,

de secretaris

Drs. C.H.A.A. Luttkhuis

de burgemeester

J.G.J. Joosten

Concept

Raadsbesluit

Datum: 20 december 2022
Nummer: B
Onderwerp: Leefbaarheidsfonds

De raad van de gemeente Dinkelland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 15 november 2022, nr. A;

gelet op het advies van de commissie Sociaal Domein en Bestuur van 13 december 2022;

gelet op het bepaalde in artikel 149 van de Gemeentewet,
gelet op artikel 2, artikel 3 en artikel 5 van de Algemene Subsidieverordening 2018 gemeente Dinkelland,

besluit:

De raad voor te stellen:

1. De "Verordening Subsidie Leefbaarheidsfonds 2023" als nadere verordening onder de ASV Dinkelland 2018 vast te stellen
2. De verordening Stimuleringsfonds sociaal domein 2018 per 1 januari 2023 in te trekken

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 20 december 2022

De raadsgriffier,

De waarnemend voorzitter,